

ډالۍ

د ارواښاد اسحاق ننگيال

شعرونو ټولگه

کابل ۱۳۶۳ کال

Ketabton.com

د کورنيو چارو وزارت د سياسي چالرو لوي رياست څارندوي مجلې اراره

د انټيرنيټ په مخ اوډنکې سمسور مېښي

د سريزي پر ټاي

شعر او شاعري د ټولنيزو پيښو د انعكس غوره او مهمه وسيله ده. داسې وسيله چې كولاى شي د پيښو او پديدو ما هيت په ښكلو الفاظو او كلماتو بيان او د هغو واقعي تصوير په هنري ډول روښانه كړي.

په داسې حال كې چې ټولنيز ژوند او د ټولنې واقعات د هنري اثارو د توليد اصلي سرچينه ده خو هنر پخپله د خپل كيفيت له نظره چې د طبيعت، ټولنې او انساني تفكر د ژورو خير نوله لارې پيد كېږي د ټولنې په بدلون او اوښتون كې بې اغيزې نه دي. د شاعر فكر او احساس عواطف او انديښنې د پيښو د انعكاس ښكلي هينداره ده. خو دغه هينداره د شاعر د ټولنيز دريغ سره ژور ارتباط پيدا كوي. كله كله د شاعر احساس او افكار د پديدو طبيعي رنگ، ښگلا، ښايست او جمال د عيشونو او بدمستيو د ستاينې او بيان وسيله گرځي. مگر كله بيا د ټولنې رنځ او درد، ستونزې او كړاو وونه او په لسگونو خوا شينې كوونكې پيښې د شاعر د عواطفو په هينداره كې انعكاس مومي.

زموږ ټولنه چې د ثور انقلاب په بريا لیتوب او د هغه په پر مختگ سره ورځ په ورځ درنايي لاره پرا نيزې، ښكاره ده چې زموږ د شعر او هنر، شاعر او هنرمند نړې د دغه ژوند بڅښونكې انقلاب دارمانو نو او د انقلاب دلارې روښانه مثالونه دي. زموږ د ټولنې په اوښو شرايطو كې چې دبا داري او ستاينې وخت او زمانه تيره ده او د رنځيدلې انسان د بريا لیتوبونو غږ او ددوي هڅنده كاروان دار تجاع او امپر پاليزم د توطيو او د سايسو سره سره دنوي ژوند لور وپرا وونو په لور د رومي زموږ شاعران ددغه پر مختلونكې كاروان غوره ترجمانان او د هغوي احساسات او عواطف دنوي ژوند وپلوشو منعكس كوونكې دي. دهيواد د مسلحو قواوو په تيره بيا د رندوي نه ليكو سره د داسې شاعرانو پيوستون او ددوي درزمې او حماسې آناړو منځته رورل زموږ داو سنيو قهرمانو سرتيرو، ساتنمنانو افسرانو او نور ومنسو بينو د هڅولوله پاره مهمه انگيزه ده. ددوي رزمې او حماسې آثار كولاى شي تاودو مور چلونو ته لازيات شور او ځور و بڅښي او هغه انقلابي مينې ته چې زموږ د زړه ورو او قهرمانو سرتيرو او افسرانو په وجود كې جريان لري لا شور او قوت ور كړي.

د ((ډالی)) اثر هم د داسې اثارو له جملې څخه دي. موږ په داسې حال كې چې ددې شاعر اثر او احساس ستا يو دنورو ټولو هغو شاعرانو څخه چې ددوي قلمونه د انقلاب دارمانو په دفاع كې قرار لري، هيله من يو چې د انقلابي رزم په ډگر كې زموږ د سر بازانو ساتنمنانو او افسرانو غږ پورته او په خپلو اثارو كې د هغوي حماسې رهبري كړي. مينه او درنښت

د خاندوي د نشراتو اداره

سباوون

مونږ له تيارو زړو نه راکارو سباوون پسې ځو
ورپه په ستورو ولو لمره ستا لټون پسې ځو
د زړو ډيوې په لاس کې خيژو آسماني څوکو ته
د شپول له دام نه د بندي سپورمۍ خلاصون پسې ځو
مونږ عاشقان يو په غوتيو مين زړو نه لرو
د اغزو څوکو باندې خيري زړه گلگون پسې ځو
ليلا ليلا نارې وهو پسې صحرا لټو
مونږ د مجنون ملگري گوري چې مجنون پسې ځو
وينو: رابلي شې، مشال شې، خراغونه مو شې
تکل مو کړې تورو شپو کې نوي يون پسې ځو
څو چې راتول يې نه کړو غونډه يې نه کړو يو يې نه کړو
مونږ د دې تيتو خورو خلکو پيوستون پسې ځو
ملگرو پاڅې چې سرو نو سره لوبي پيل کړو
راځې راځې چې يو پاڅون او اوښتون پسې ځو

د وينولار

ځليږي هره خوا کې مود وينو مشالونه
دا سره توغونه گوري دشهيدو بيرغونه
دې سرو لارو ته گوري چې په وينو مو وينځلي
منزل د ژوندانه ته مو ټا کلي نښانونه
د زړه وينې به څښو خو يو قدم به پرشانه ځو
د سر په زور به لارې جوړو و په سم او غرونه
سرونو سره لوبو دا ورو نو سين کې لا مېو
د وينو په لار ځو چې څو پوره کړو ارمانونه
ليلا مود مقصود لکه سپوږمۍ په هوا ځلي
وصال ته يې په بند بند ماتو و تور زنځيرونه
کاروان د انقلاب مو آسمانې څو کوته رسې
په هر قدم کې ږدو ورته دا خپل زلمې سرونه
داسيل د غضبو به د دښمن په خونه سم کړو
په اور يې سوځوي دغه سر کښه تندر ونه
ملگرو زه مو جارشم هر قدم په نره اخلي
زمو په شانته نيسي نوې نوې مو چلونه

زما مينه

زما مينه زما عشق زما وطن دي

دامي خان دي دامی روح دي دامی تن دي

خوڙوندي يمه وطن وطن به وايم

دامي بني دامی جنت دامی ختن دي

پروانشته كه په سرو وينو لاهوشم

هر مين دوينو سيند كي لامبوزن دي

كه مي سترگي د غليمو ږندي نه كړي

راته توکړي چي بي ننگه او ډارن دي

زه دهغه پلار نيکه رښتيني زوی يم

چي په گور كي مردانه پروت سور کفن دي

لغمان ۱۳۵۳.۲.۸

مورډ څارندويان

دا وطن به جوړ کړو لکه ناوې د جهان

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

پنځه به دنيا کړو د غمونو درنځونو

وراني به کړو څلې دنادو د وځلتونو

لنډه به کړو لاره د دې منډو منزلونو

رسو به منزل ته دخپل هیلو، امیدونو

کوږه ملا ترلې دې هدف ته یوران

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

مورډ جنګي لښکرو د زیار ایستونکو د اسرو

مورډه لارښوونکې د سرکشوتو پانو

مورډه مخکښان د انقلاب د قافلو

مورډه خادمان د خپلو لویو پرګنو

مورډه د دې وطن د هسکو غرونو شنه زمريان

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

هوډ مو و سپینې دې، تندریزمو گوزارونه

هیلي مو سپیڅلې، مقدسه موجنگونه

نه پریږدو تر مرګه مو چلونه سنگرونه

ایښې مو لاسو کې قربانې ته خپل سرونه

جنگ سره موجنگ دې امن او سوله مو ارمان

مورډ څارندويان

مورډ څارندويان

کابل

۱۳۶۱ / آجدي /

دپاخون بهير

دټوپان دراتلو زور دي

گړندي سيلې چليږي

تورې وريخې لويې لويې

پتې پتې ويلي كيږي

* * *

په هر گوټ کې لگيدلې

دپاخون غرانده اور دي

خس خاشاک پکې سوزيږي

دادنوي ژوندون شور دي

* * *

د دي توري شپې سينه کې

دارمان ستوري پيدادي

ژر به وځلې په بيړه

دانو خيال نه دي رښتيا دي

* * *

د وطن غوږ کې چغار کړې

د تغير بدلون سندرې

دهيواد انسان ته نبيې

د قيام په خون خبرې

* * *

سور جگرې را اوتلې

په مستې مستې چليزې

ليرې ليرې به کړې دورې

دايې عزم دا پيمان دې

* * *

که شه شته مخکې سکرو تې

پکې بنورې سره اورونه

په ميرانه ورته دانگو

خير که و خورو خپل سرونه

* * *

موربه داورانې ويجارې

وچې د بنسټې وچې شاپې

په خپل سرو وينو اوبه کړو

که مو غوڅې شي پرې غاړې

* * *

د (شهيد) دوينو سند کې

د خونورو کور وراښېري

همدغه سپيڅلې وينې

بې کساته نه پاتيري

* * *

ستر سيلاب مو په شيا دې

را بهېرې مست سيندونه

تندر تندر غر مېهار کا

لر زوې ځمکې هسکونه

* * *

دنگونو په لار نيسو

نوي نوي سنگرونه

دپاخون بهير روان دې

غواړې نوې مور چلونه

بغلان

۱۳۵۷/۲/۸

د انقلاب پیغه

تل به تور تم نه وي

ژر به رها شي

که شپه اوږده شي اوږده

بيا به سبا راشي

د توپانو کاروان به

په خغا سته بياراشي

بيا په مستو خپو

د ژوند خپا راشي

جبر و ستم به نه وي

بنه به دنيا راشي

د انقلاب پیغه به

رښتيا رښتيا راشي

بغلان

۱۳۵۵/۱۲/۲

د هیلو بن

زړگې شوراته ویلی په گریوان ورژیده
ککونه می په مخ لکه باران ورژیده
جرس چی په غوغاد بیلتون او دهجران
د هیلو بن بی باده بی خزان ورژیده
گوگل نه مروری شوی د سرو وینو غوتی
بلبل یی فریادی شو گلستان ورژیده
شهیدی می شوی خدایه! د زلمی عمرا سری
د ژوند ستوری می ورو ورو له آسمان ورژیده
ژرامی که په بنکلو بانندی نه کوی اثر
خوزما مې او وسلگیو ته جهان ورژیده
اوس راشی لږ خو وپوښتی له حاله د **ننگیال**
چی څنگه یی په هیلو گورستان ورژیده

زما هوډ

که مې سر په بيخ کې غوڅ شى له تنى نه

که مې زړه په منگول و وځي له سينى نه

که مې دواړه سترگې سر نه رابهر شى

په گولو که مې سوري سوري تتر شى

که مې ژبه په چارو لـه حلقه پرى شى

که مې سرى وينى رگونه را خورى شى

د وطن په ننگ دا ټول په ځان منمه

زه افغان يـمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

پت ميرانه راته پاتې له پلروده

ننگ، همت راته ميراث د پلار نيکوده

زه د تورود شرنگا په ډگر لوى يم

زه د سترهسکو غرو د څوکوزوى يم

ماته مورد غيرت درس را کړ شيدو کې

روزل شوى يم په غير د توپانو کې

زه توپان يم سيلاوونه وينبومه

زه افغان يـمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

دا وطن زما او زما د بچو کور دی

دا وطن مې د انا او بابا گور دی

دا مې مینه د مې وینه د مې تن دی

دا وطن د هر افغان زړه او بدن دی

دا ټاټوبي د باد تورو جنگيالو دی

دا زانگود غیرت منو پر گنود دی

زه به دا وطن په سرو وینو ساتمه

زه افغان یمه خپل هوډ پوره کومه

* * *

دا وطن مې د گوربتو زموږ خاله

دا وطن په ټول جهان ور کوم چاله

د سیلاب خورونو خاوره ده سپیڅلې

کارنامې یې په جهان بریښی ویاړلی

د غیرت غړی جگ شوی تر معراجه

هر غلیم یې دی په خاوره کې تارا جه

زه یې پت ځینی خپل سر قربانومه

زه افغان یمه خپل هوډ پوره کومه

سپينکې مخ

نه پوهيږم دادې مخ دي که آفتاب
چې مين زړو نه چوي لکه حباب
سپين رخسار دې هسې نور شيندې په گلو
چې لاله ورځينې اخلي آب و تاب
د له بنکلي سپينکې مخ ځينې کرې شرم
چې په شپه کې ځان ظاهر کاندې مهتاب
چې نظر دې د گلبني په گلو پريوځي يوځي
مخ په پانهو پتول کاگل گلاب
ستاد سرو لېو نشه چې ماليدلې
اوس په ماکله تاثير کرې خم شراب
زاهدان د زمانې به زهد هير کرې
که بنکاره نازک صورت کرې له حجاب
مړاوې مړاوې راتمه مه گوره ويريرم
چې مې نه کرې د بنو په سپين کباب
زه دې خاورې د قدم په سترگو موبنم
ته مې وژني په چارو لکه قصاب
زه دې جار شم درنه وگرځم زروارې
لېرمې ساته نورد هجر له عذاب

کابل

۱۳۶۲ / ۱ / ۲۲

زلمې حسن

دا مې زړه دې که په اور سوي کباب
نه پوهیږم یا سپر غې دي یا حباب
چې لمبې مې د گوگل له څو کو خیري
داغذاب د محبت دي که ثواب
په مستې مستې یې عقل نه بهر کړم
تنګوي زما د سوي زړه رباب
له خماره مې په وینونه مریږي
په مزه مزه یې څښې لکه شراب
په ملا لومارو سترګو مې وژنې
سرتړ پایه یې له ویرې خطر اب
د زلمې حسن له ما صدقه غواړې
قتلوي مې په بنو لکه قصاب
نور به نوم د محبت په خوله وانه خلم
که (ننگیال) ووت له دي غمه کامیاب

دجنو لاره

((هرگز به توبه نه کړم)) له شرابو شرابي يم
ساقې جامونه راکه چې خراب او خماري يم
زاهد دي تسيحات که د جنت په تمه تمه
له ماسره يې څه دي زه په خپله دوزخي يم
پرواد کباب مکره د تاکونو زونې راکه
دزړه غوښې به خورمه هم کباب هم کبابي يم
د عقل رانه واخله خدای له پاره مې فروشه
د مينې سمندر کې ياغي شوي توپاني يم
کعبه مې ميکده ده زما له نورو سره څه دی
دا ځکه له ازل نه دې کعبه کې زنداني يم
(ننگيال) درنه ځمه د جنون په لويه لاره
له ټولو سترگو ليري يو اغزي بياباني يم

کابل

۱۳۶۲/۷/۱۷

د بزگر خونہ

په نړیدو شول زاړه قصرونه
په رپیدو شول سره بیرغونه
ددنگو دنگو بنگولو په څوکو
په لگیدو شول غلې او رونه
ځوانې خپې شوي په منډو منډو
په ویبیدو شول ویده بادونه
هتکرې ماتې، زولنې ماتې
لیرې شول زموږه له خولې مهرونه
اباسین مست شو هندو کش ناڅې
په غوریدو شول پتې تندر ونه
هیلي تازه شوي بیا راتو کیږي
سینو کې شور کا ځپلې زړونه
نورې شوي وړانې دوینولارې
سپینه رڼا شوه د بزگر خونہ
لنډ کرل له بیخه غضب د خلکو
ناولې چارې خونې لاسونه
بیا راژوندې شوي د غیرت چیغې
داد عمرو نو چوپ فریادونه
ملگېو وایې په چیغو چیغو
تل دې ژوندې وي انقلابونه

پلخمري

۱۳۵۷/۲/۱۰

خوشيه سبب شوه

د آسمان ستورو تورو شپو کي سترگه کونه وهل

سپيني رڼا ته يي مطربو ربابونه وهل

بلبل دپاو او بناخونو سره

پورا نازکو سرو مخونو سره

نسيم دگلو له عطرونو سره

زما په زړه يي ويده اور د عاشقي ويناو

لمبي خوري شوي

ساقی په لاس کي راته جام دميو ناب بنوراوه

آشنا په خولي کي راته سرو

شونډو شراب زبيناو

زه دنشو خوږو خيالونو سره

د خوږي مينې مکيزونو سره

ديار په غير کې دخوبونو سره

دامستيو په ټالو کې زنگيدم زنگيدم

دوصال شپه وه

داله مستيه زما غير کې بنوریده بنوریده

زه له خوبنیه ددې غير کې تخنيدم تخنيدم

زه يې له تنکو تنکو لبانو سره

زه يې دزلفو له مارانو سره

زه يې خمارو سرو چشمانو سره

په پته پته غلې شانته لوبيدم ، لوبيدم

خوشپه سبا شوه !!

کابل

۱۳۶۰ / ۷ / ۱۶

پروا نشته

ڪه هر ڇهه ڀه درد او غم ڪي تار ڀه تار ڀه
هسي نه چي ستا له مينڀي تو به گار ڀه
ڀه باران دڪاني ڪرنبه نه ورائي ڀه
زه دڪاني ڪرنبه هسي استوار ڀه
اوره اوره ديار غمه ڀه ما اوره
وراتلو ته دڀ شپي ورڇي انتظار ڀه
ڪوڪي ڪوڪي ڀار او ترس له سوزه نه ڪرم
سوڇه سوڇه ما ڀه اور سوڇه تيار ڀه
دتيرو سترگو خنجر ڪه مڀي ڀه زڙه ڪڙي
ڇوڙوندي ڀه ستا دلطف به منت بار ڀه
پروا نشته ڪه وفانه ڪڙي جفا ڪڙه
خو همدومره راته واڀه زه دڀ يار ڀه

بغلان

۱۳۵۶ / ۹ / ۳۰

وطنه پاڻه

وطنه پاڻه ، ژر شه وينبيره
ارمان ته رسي ، سره اميدونه
بيادي گلشن ته ، نسيم راوڙي
سره غوريدلي ، تنگي گلونه

ولس وين شوي ، خلک وين شوي
سره يو شوي ، خواره کامونه
لنکر لنکر شوې ، د زمرو ډلي
دتورو برين دي ، دننگ سازونه

وطنه گوره ، خپلو بچو ته
دي ننگيالو ، پيغلو زلمو ته
گوره چي لامبي ، د خان په وينو
گوره چي دانگي ، د اور خپو ته

وطنه گوره ، سترگې رڼې کره
زلزايې ښوري ، سکوت ماتېږي
هتکرې څه شوې ، زولنې څه شوې
اوس دحاکمو ، پښو کې شرنگېږي

ځمکه تاوده و لمړنوراني شو
تندري قهر ، مو تو پاني شو
غضب مو و سول ، دعیش قصرونه
تور زندانونه ، تور گودالونه

وطنه گوره ، څه شور او زور دی
چې رانږي ږي ، دستم باري
ظلم برباد شو ، ظالم برباد شو
له زړويې څاڅي ، دوینو داري

وطنه گوره ، ستا په لمن کې
غوټی غورېږي ، څانگې نخېږي

ستا په دروکې، ستا په رغوکې
د نیکمرغیو، دیوې بلیری

زه ترې لوگې شم، ترې سپیلنې شم
ستا له اتلو، باتور بچیانو
زه ترې قربان شم، زه ترې قربان شم
ستا له شهیدو ستا له غازیانو

پریرده چې ټینگ شي، زموږ په وینو
ستا مور چلونه، ستا سنګرونه
پریرده چې ځلي، ستا په هوا کې
د ننگ توغونه، سره بیرغونه

کابل

۱۳۶۱ / ۴ / ۱۷

دمینې غوتې

چې مې دې شونډو کې دناز خوږه خندا ولیده
مامې ژوندون سره قسم دی چې سودا ولیده
خوږې موسکا سره چې تا ویش دغمو کولو
اوس مې په زړه کې دخپل غم برخه رښتیا ولیده
تا چې شراب دسرکو شونډو بې بهاراکول
نن مې په شونډو علامه دزهرو بیا ولیده
دزړه په وینو مې دمینې غوتې وغورپیده
نن مې هاغه غوتې په باغ کې دبل چا ولیده
هغه مهرو چې ترقیامته مې دځان گڼله
اوس مې دبل سره ترڅنگه په نڅا ولیده

لغمان

نوي سرود

د وطن د هسكو غرونو

په دا جگو جگو څو كو

د پامير هندوكش سر كې

د آمو هلمند په تل كې

بيا د لمر وړانگې ځليږي

تورې وريځې ويلې كيږي

د هلمند سيند په شنا دي

ستر موهونه يې نڅيږي

ځي كو كچه په غورځو پرځو

له مستيه غر مېهار كا

ابا سين كې شور اوزوږدي

له خوبني ځني گډيږي

د يوه نوي سرود سازدي

چې غږېږي په فضا کې

گوت په گوت سيمه په سيمه

د آسمان جرقو بريننا کې

ورکې زيری ولسو ته

د سبا خړيکې شوې شپو ته

و دې خوارو پرگنو ته

مړاوي زړونه راغورېږي

په سينو د زړو ځوانو

د لوگرو ، کسبگرو

په گوگل دکارگرانو

دې خورو ورو کامونو

خوار ځپلو اولسونو

ځان له خاورو رابهر کړو

کونډو رنډو يتيمانو

ستر جکر را الو تلې

په مستې مستې چليږي

ددې خاورې په فضا کې

په دې زړه دايشيا کې
مړاوې هيلې را ټو کيږي
ولولې مور او وينښيږي
تلوسي مو هو سيږي
بيا يوه نوې ساه خپره شوه
تش کالبوت داريانا کې

د تاريخ ويار جنې پانې
غورځنگونه ، پرتمونه
پت ميرانه د سوبمنو
توره ډال د غيرتمنو
کار نامې د شهيدانو
د غازيانو نيکه گانو
بيا له سر ځينې تانديږي
تير يادونه ژوندي کيږي

کابل

۱۳۵۹ / ۶ / ۲۶

شهيد شاعر (۱)

داستبدادپه سرو او رو کي کړيدلې شاعر

دپرگنو او دولس غمو خوړلې شاعر

دادزيار کښو بې وزلانو ، کونډو ورنډو مين

دارنځيدلې ، زوريدلې ، درديدلې شاعر

ده په ټول ژوند کي رټل شوي انسانان ستايلي

ده دولس ښادي خونښو کي مدام خندلې

داو دخلکو چو پري او پار کيوال ستايوال

ده په ژړا ماتم دخلکو هر زمان ژړلې

دادرزمونو پيکارونو سرو اورونو اتل

داد وطن او انقلاب په مينه مست قهرمان

داد مرام او ارمانونو داوردې لارې مل

داد دې خلکو درنځونو او دردو ترجمان

داد ملګرو شهيدانو په لار تللي شهيد

دا په خپل سرو وینولت پت او لمبيدلي شهيد

داد همزمو همسنگرو قربان شوي «سنگر»

داد وطن خلکو «محبوب» ستر او وياړلي شهيد

کابل ۱۳۶۰

(۱) محبوب سنگر ته.

دشونډو صراحي

اشنايه نن دې ماته څه راوړي دي كه نه؟
دميو په بازار دې څه ساتلي دي كه نه
له ډيرو بې صبريو مې دسترگو كسي سوځي
ته گوره چې له هجره مې ژرلي دي كه نه
دزړه خونه مې وسپره داغونه پكې شماره
تياكې پكې گوره چې چاودلي دي كه نه
پرې مې رډه دشونډو صراحي تر سركو څوكو
چې مې ورنه په غلاكي چا رودلي دي كه نه
دسترگو په كاسو كې دې عجيبه ترشي وينم
رقيب خودې غوړو كې څه ويلي دي كه نه؟

دبو سو خيراتونه

يار راسره مل شو دنيشو په جنتونو كې
داڅه جادو پروت دى دساقى ډكو جامونو كې
رايې كړلې شونډې نذرانه كې دزلمي حسن
شونډې مې مړې شوي دبو سو په خيراتونو كې
تر مې تر مې اوبنكي مې له سترگو مرغلرې شوې
زيرې د وفا كوي آشنا په سترگو كونو كې
ناخم له مستيه دهوا ياغي مرغه شومه
گرځم يې د زلفو د باغچو په سرو گلونو كې
مخ ته يې پتنگ شومه دلبو يې بورا يمه
كاشكي چې لمبه شمه د دواړو په اورونو كې
ډوب شوم له مستيه دځوانې په هوسونو كې
اورم گناهونو كې را اورم گناهونو كې

بادغيس ۱۳ / ۹ / ۱۳۵۷

دمینې غم

چې مې زړه کې راپیدا دمینې غم شو
سپیلنې شو لو غرن قلم قلم شو
محبت یې زه په هسې رنځ اخته کړم
چې علاج ته مې طبیب له عقله کم شو
مینه اوږدی په دې اوریم ستي شوي
هر سپرغی یې کله تیغ او کله بم شو
دمردکو په ږلیو کې ژوندون کړم
چې مین مې زړه په سترگو دصنم شو
په نظر کې له ورايه جادو نغښتي
سحر طلسم یې په ما رقم رقم شو
ساده دل وم له انجامه خبرنه وم
اوس ارباب راته دظلم او ستم شو
ما یې مینه رښتیا نې رښتیا گڼله
دریغه ، دریغه چې گوهر راته شبنم شو

لغمان ۳۰ / ۱۲ / ۱۳۵۳

اورډه مزلونه

سوځمه داور په لمبو سوځمه

هرې خواته گورم انگارونه دي

زړه کې مې دغم او اندېښنو څپې

پښو کې مې چارپيره زنځيرونه دي

نه پوهېږم دا لاره به څومره وي

څومره چې پرې ځم اورډه مزلونه دي

نه خيږي فرياد مې له خولې نه خيږي

ايښي يې په خولې راته مهرونه دي

نه نه... دا هراس مې ويروى نه شي

مخ ته مې نژدې انقلابونه دي

کابل ۲۱ / حوت / ۱۳۵۴

کلي راشه

بېله تامې د زړه صبر و قرار نه شي
کلي راشه چې مې اوږد انتظار نه شي
زه به لاره په بنو درته جارو کړم
چې نازک خاطر دې چيرې آزار نه شي
مادهجر په اور مه سيخه ظالمې
داتنکې حسن دې گوره خونکار نه شي
زړه مې ستا دميني ډکه خزانه ده
ستا په شوخو کتو پام چې انگار نه شي
رنگه بنگه مې په غيږ کې راخوره شو
نور مې ويره له رقيب او اغيار نه شي
باده پام کوه چې ورو ورو، راچليږه
تورې زلفې يې په مخ شب و تار نه شي
کوم قد غن به يې (ننگيال) له ميني تم کړي
خو منصور غوندي په دار او سنگسار نه شي

تاهيرومه

بيا مې په زړه کې غمونه گډ شول

بيامې له سترگو او بنکې خڅيرې

بيامې د عقل ستنه کړه شوه

جنون له ورايه راته مستيرې

بيمې مغزو کې ليونې شور دى

هيلې مې مراوې مراوې رژيرې

اى زما مينې ، ليونۍ مينې

نوردرنه ځمه

تاهيرومه

ماوى چې ته به مې دزړه کور شې

ماوى چې ژوند ته به مې رناشې

ماوى چې سترگې به مې رناشي

زخمي زڙگي ته به مڀ دواشي

ماوي چي مڀ به راڻي اور کڙي

خواته به راشي تل به زماشي

اي زما ميني ، ليوني ميني

نور درنه ڄمه

تاهيروه

دعشق په لار کي دي آيته کڙم

تا په سينه کي داغونه راکڙل

تا په خو نرمو ، خوږو خبرو

دميو جام کي زهرونه راکڙل

تاراته چل کي له سورکو شونډو

ماته په خوله کي اورونه راکڙل

اي زما ميني ، ليوني ميني

نوردرنه ځمه

تاهيرومه

مينې ما پريږده چې درنه ځمه

خير كه سوځيږم خير كه ويليرم

يوداغ دې شته دى زما په زړه كې

زه به تر مرگه پې مشغوليرم

پريږده چې خيال كې له تانه لرې

ستاله يادونو سره لوبيرم

اى زما مينې ، ليونۍ مينې

نوردرنه ځمه

تاهيرومه

بدخشان ۲۵ / ۹ / ۱۳۶۵

خماری تنده

ساقی پیمانہ واخلہ نو خمونہ تشوم
رگ رگ کپی می دمیو دریابونہ بهوم
له سوزہ دخمار او دساره عقل دلاسه
دزپه په نغری باندي اورونه بلوم
پروا دزاهد مه کره ساقی ژرشنه راکوه بی
دوزخ راتہ رانبیسه جنستونہ نپروم
احتیاط چي کوم یو مت له دي قطاره خیانت نه شي
که یو خاڅکي ترې کم شي قیامتونه وینبوم
زما خماری تنده دخو ورځو تنده نه ده
ددی تندي له زوره ډیر دردونه تیروم
یوداغ نه دی په زړه کې چې بی خو پیالی دوا شي
خمونہ تشوم پرې پرهارونه رغوم

زما ڳونڊه

يه زما زما سپيخليه ڳونڊه

زما ننگ زما نا موسه

ته مې پت ته مې عزت يې

ته شرف ته مې ايمان

تا دځان په وينو ساتم

سر بنډل زما نارده

کا شڪې و مرم ستاله پاره

خو پوره مې شي ارمان

دامې عزم دامې هوڊ دی

دامې دنده دامې پريکړه

دژغورن په لار دې ځمه

دامې لوره دا پيمان

ستا په عشق او مينه پاييم

تابه و ايم تابه ستايم

ستا په پت کې زما پت دی

ڊالۍ

ارونباد اسحاق ننگيال

ستا په شان کي زما شان

زړه مې خوځي ستا لپاره

سربه بنسندم ستا لپاره

شهيدان به دې گتمه

که مې ځای شي گورستان

ستا درنه غيږه کي لوی شوم

تا د ژوند درسونه را کړل

تا عاقل کړم تا اگاه کړم

بي له موره راته گران

زه د تا په نامه وياړم

زه پتنگ ته مې ډيوه يې

پريږده پريږده چې مې ژوند کړم

ستا له مينې نه قربان

ما منلي ستا په عشق کي

درد او مرگ په دواړو سترگو

که ايرې شم ستا لپاره

د ابسه هم گنم ارزان

کابل / ۱۱ / جدي / ۱۳۵۸

د ميني سوز

لكه ماته چې دميني سوز رسيږي
هسې كله په اور شمعي ويلې كيږي
هر سپر غۍ د اور زما د زړگي كور شو
هدو هډو كې راته سيخي ايره كيږي
ر به چاته گريوان خيږي كرم وژاږم
چې مې يار راته د بل په خوله لمسيږي
كه هر خومره بار د خاورو په سرباد كرم
خو فرياد مې د چا غوږ ته نه رسيږي
هيڅ اثر مې د ژړا وړ باندي نه كا
مسخري كوي په اوښكو مې خنديږي
كه هر څه نصيحتونه زړه ته و كـرم
ليونۍ شي د ماشوم په خيږ ژريږي
مينه نه ده خوشې خوشې غولول دي
نن زما سبا د بل غيږ كې نخيږي
نه پوهيږم ددې عشق انجام به څه وي
دا اوږده لاره به خوراته لنډيږي

څه بڼه شپه وه

څه بڼه شپه وه مې خوړل وو خندیدل وو

څه بڼه شپه وه نخیدل وو گډیدل وو

څه بڼه شپه وه درندانو پا چاهي وه

څه بڼه شپه وه د ځمونو تشیدل وو

څه بڼه شپه ده د گلرڅو ځلیدل وو

څه بڼه شپه وه د سرو شونډو زبښول وو

څه بڼه شپه وه د جامونو شر او شور وو

څه بڼه شپه وه بڼکلول وو تخنول وو

څه بڼه شپه وه راته پیغلي گډیدلې

څه بڼه شپه وه توری زلفي بنوریدلې

خه بنه شپه وه خومره مست وم خه بی خوده

خه بنه شپه وه خه پایزیبی شرنگیدلې

خه بنه شپه وه درندانو لیونتوب و

خه بنه شپه وه دمستانو بد مستوب و

خه بنه شپه وه خه بازار و، دعیشونو

خه بنه شپه وه بی هونبی کی هونبیار توب و

خه بنه شپه وه خه تارونه غریدلو

خه بنه شپه وه ویده زړونه وینیدلو

خه بنه شپه وه بی غمی وه، آرامی وه

خه بنه شپه وه یار می غیبر کی لوبیدلو

خه شیبی وی خه یادونه خه بزمونه

خه شپې وی خه گله اوې خه سازونه

څه شيبې وې څه ديار مينه خوره وه

څه شيبې وې څه يې غيږه کې خوبونه

داویده وه ما يې زلفې لوبولې

داویده وه ما يې سرې شونډې رودلې

داویده وه د حيا لمن کې پټه

داویده وه د حيا لمن کې پټه

رښه څه شو! اوس زما جهان دميني

رښه څه شو! دازما ارمان دميني

رښه څه شوه دازما ليونۍ څه شوه

ولی راغی بيا په ما خزان دميني

کابل ۱۳ / ۵ / ۱۳۵۴

غوليدلو هيواد والو ته

يه وطوانوالو ، يه هيوادوالو

يه لري لري ، يه پرديسانو

يه غوليدلو دوطن خلكو

يه دبل كور كې ، مساپرانو

يه شمله ورو ، يه رپرورو

شمله موڅه شوه ، همت موڅه شو

ولي سوادشوي ، دبل په لمڅه

برم موڅه شو ، غيرت موڅه شو

اوس راته رسي ، دغرو له هاخوا

ستاسو له پښو نه دزولنو شور

په سترگو وينم ، په غورږو اورم

ستاسو لاسونه، داتڪرو شور

« اوس دبادونو مستو ڇپو ڪي

ماته رارسي ساسو غورونه»

گورم ڇي لوڙ شول دآسمان زره ته

دتاسو چيغې، ڪريڪي آهونه

گورم ڇي څنگه ددام مرغی شوي

دبنڪاري لاس ڪي به حلاليري

ستاسو پت وينم ڇي درنه تبنتي

په دي ڊاريزم ڇي رسوا ڪيري

يه وريو تريو لوڻو لغرو

يه دعمرنو رنڻو وهلو

يه درديدلو، يه ڪريدلو

خوڙمنو خلڪو غمو خوڙلو

داخومره ننگ دي داخومره شرم

چې افغانان دې له وطن تښتي

دابه نو کوم يو عقل قبول کا

چې بلبلان دې له گلشن تښتي

دا وطن ستا وو، دا وطن ستادی

دا وطن پاتې له پلار نیکونو

دامو گتلي دامو ساتلي

دخان په غوښو دزره په وینو

راشی په مینه دوطن غیرته

دوطن سترگی درته کړې دي

اوس مو په خاوره سباوون بنوري

دانقلاب پرې سپیدی خورې دي

دمينې ځنکندن

خومره سخت ساعت دی دغم کاني را اوربړي
دريغه ، دريغه ، دريغه چې اشنا رانه بيلبړي
ما خو دژوند څرپکه داشنا مخ کې ليدله
پوه شومه چې اوس مې دژوندون پانه رڅيرې
فکر او عقل واره رانه لارل او ياغي شول
باد دليونتوب راته په سر او مخ لگيږي
مينه مې په زړه کې په سلگو شوه ځنکدن کړي
کاني بوټي گوره چې زما په حال ژرېږي
مرگه رارسيره خداى له پاره مه تميره
دابه څه ژوندون وي چې بې ياره به تيرېږي
ډوب شومه «ننگياله» نور په شرم او پيغورکې
هر څه ته چې گورم ورنه سترگې مې شرميږي

دابه مې سزاوي

ننه په زرگي کې مې لمبې لگي

مستی ليونی دغم څپې لگي

شور کوي په زړه کې مې غوغا کوي

ساز کوي ، اواز کوي نڅا کوي

اوس ليونی کيرم

خدای چې مروره رانه مينه شوه

اوس مې نو خوراک دزرگي وينه شوه

څه وکړم گريوان چاته پاره کړمه

چاته دازخي زرگي بنسکاره کړمه

وه ژارمه چاوتنه ناره کړمه

اه مې هيڅ څوک نه اوري

خيردى ديار عشق كې سودايي بڼه يم

ورك له كور او كلي سودايي بڼه يم

پريږده لادغم په اور كباب شمه

وسوخم لمبه شمه خوناب شمه

ومر مه زړه چاودې شم حباب شمه

دابه مې سزاوي

كابل / ۴ دلو / ۱۳۵۹

نجلج

بیا د مطرب په نوا مسته ده نخیږي نجلجی
پای زیبه مه یې شرنګوه چې رسوا کیږي نجلجی
میګونې شونډی یې خمار دمې خورو ما توي
مسکې شي و خاندي غوتې غونډې غوږېږي نجلجی
ځلین رخسار یې د آسمان زیب او بریننا شرموي
سپوږمیه بریوزه چې رڼا ته دې خنډېږي نجلجی
بیا د نرګس او لاله رنگ مړاړی زینبلی بنکاري
ځګه په لښتو یې شوخي کوي لوبیږي نجلجی
زرګیه غلې شه آواز د ټوپومه وباسه
بیا به په مندوشي حیاور ځي شرمیږي نجلجی

بغلان

۶/۱۲/۱۳۵۵

د مغان خرابات

بیاڅه شورده څه غوغا ده د مغان په خرابات کې
څه د عشق نغمې غږېږي د مطربو په رباب کې
څه کړنگار دي د جامونو څه بازار دي د مستیو
څه خوږې نشې پرته دي د ساقی په میوناب کې
بې هوښې دي بیخو دی دي جهان د بې غمیو
غم اندوه لره ځای نشته درندا نو په کتاب کې
ای زاهده ای نا صحه ما ته وعظ نصیحت مه کړه
هسې خوند چې دلته شته دی نه مسجد او نه محراب کې
ساقی را کړه پیالی را کړه را کوه یې را کوه یې
څو چې ډوب شمه لاهو شم داد سرو میو دریاب کې
دامې کور کړه د خوښیو میخانه زما مسکن کړه
خو ژوندي یم پکې پام د نشو سیل او سیلاب کې

لغمان

۳۰ / ۲ / ۱۳۵۳

د پښتو خبره

آشنايه گوره خوا ته دې په غلا راغلي يم
ديدن ته دي په پته پته بيا راغلي يم
له و همه د چو غلو له هراس د رقيبانو
تر څنگ دې په الله او بسم الله راغلي يم
نن بيا د تنکې حسن غوړيدلو باغيچو ته
بلبل غوندي په چيغو په ژړا راغلي يم
په ياد د آدمخورو، ليونو، مخمورو سترگو
مجنون غوندي له دښتو او سارا راغلي يم
يو جام دميو راکه له سورکو ميگو نو شونډو
په ډيرې بې صبرې او وار خطا راغلي يم
د خدای له پاره نور را ته د تلو خبرې مه کړه
داو بنکو له جرگو له جرگو سره همرا راغلي يم
رټل د عاشقانو د پښتو خبره نه ده
ننگيال درته په عذرو په دعا راغلي يم

کابل

۱۳۵۴ / دلو / ۱۷

ساقی

و خورمه خدا یرو داغمجنې زمانې ساقی
راورپه راته راورپه دمستیو پیمانې ساقی
وبه چوله غمه اشنا جگي جگي ژرکوه
ډکې کره په بیرپه له شرابونه پیالی ساقی
ستادې د شرابو په پاکی او تقدس قسم
مکره راته مکره دو مره دو مره بهانې ساقی
عقل رانه واخله د جنون لارې راو بنیسه
ومي سوخه زړه کې د غمونو خزانې ساقی
نور به توبې نه کرم کاشکې دا توبه مې ماته کړې
کوربه میکده کرم را کره خای په میخانې ساقی
دا سوال مې قبول کړه نور د زهد په لار نه ځمه
خوښ په خرابات یم مناجات نه مې توبې ساقی

دبهار شپه

دبهار رنگينه شپه وای

زه او ته سره همرا وای

دمطربو ترانې وای

ورته دواړه په نخا وای

کنډولۍ وای د شرابو

شني پيالې مو کړنکولای

بلبلان په چغیدو وای

دگلزار په تماشا وای

داوبو په شرشرو کې

گډیدلای لمبیدلای

هېڅوک نه وای هېڅوک نه وای

په قهقا وای په خندا وای

په شنو بوټو غزیدلای

شبنم ورو ورو اوریدلای

شپه لاهم پسي اوږده وای

نه رڼا وای نه سبا وای

ستا د زلفو سیوري لاندې

په خوږو خوبو ویده وای

تا په مینه نازولی

نه اندوه نه وای لا وای

۱۳۵۳ کال لغمان

دحسن ډيوې

زړه مې دتا په ديدنو مور نه شو
باغ په دا ډيرو پسرلو مور نه شو
خو يې راپورته کړل دا ور جامونه
ساقې په ډکو پيمانو مور نه شو
ستا دبنکلا په اور سيڅلې مين
لکه پتنگ په سوځيدو مور نه شو
زړه مې شبنم غوندي دگل په ځولۍ
ستا په سينه په ويدو مور نه دی
لېرانرېدې که دسرو شونډو غوتۍ
ورې خاطر مې په بو سو مور نه شو
دکلو غيږ کې زيبښل شوې بورا
دسره گلاب په اننگو مور نه شو
لېراته بلې کړه دحسن ډيوې
«ننگيال» يې اور کې په سوځو مور نه شو

دمینې لار

دا جمل خټک د دې غزل په اقتفا

که په متقل لاره تیریري په مقتل ورځو
داخل جانان پسې ملگرو تر منزل ورځو
ورځو ورځو دیار درشل ته په برغل ورځو
موربې دیدن پسې دوینو په بدل ورځو
پریرده چې خوځي هره خواکې دا جل وزرونه
مونږه سرتیري یو په خواکې دا جل ورځو
خو چې له ورايه بې د حسن ډیوي بلې نه شي
ترهغو پورې به د زرونو په مشعل ورځو
خیر که په دغه لار کې ټول له پنبو وغورځیږو

د زړه په سرباندي د مينې په تکل ورځو
د مغرور حسن د مغرور جمال لیده په تمه
د آد مخور و خوني سترگو په مور چل ورځو
که يې د زلفو تروپمې وي د تلو لاره نه وي
مور يې د ټيک درنا يې په جل او بل ورځو
چې يې د شونډو د گرمې په تصور مستيږو
که مو په سترگورا بنکاره شي په متقل ورځو

کابل

۱۰ / دلو / ۱۳۶۲

زما زره

ر به څومره نا قرار دی زما زره
د چا غم کي گرفتار دي زما زره
نه پوهيږم چا په کوم تقصير نيولي
چي لايق يې د سنگسار دي زما زره
دابه څوک وي چې د غم پيټي راليري
چې هر دم ورنه آزار دي زما زره
داد چا په سينه ناست بنکاري بازان دي
چې زخم يې يې په منقار دي زما زره
زما خدايه دا خوني سترگي د چادي
چې گولو کي يې حصار دي زما زره
داد کومې دلر بادشوند واور دي
چې ستي يې په انگار دي زما زره
نه پوهيږم دانا دودې په ما څوک کړي
چې هميش ترې نازار زار دي زما زره

جلال آباد

۱۳۶۱ / حوت / ۱۸

د بهار وږمه

د بهار وږمه چلېږي گډه وي خانگې بناخونه
زړه ځمگه ځوانه شوې ښکلوي گلو مخونه
د بهار مستو شيبو کې په دې ښکليو باغيچو کې
مطربان سره ټول شوي غږوي دزړو تارونه
د ځمار په وينو لژند جادوگر ما بنام مست شوې
دافق په شونډو خښ دي تخنوي دستور و زړونه
د سکرو ټو جام په لاس کې ساقي او سره لوبېږي
تشوي د اور ځمونه هير وي پې خپل غمونه
يو بازار دې د مستيو يو جهان د بيخوديو
د هر بوټي له شا خيږي د پيغلو ټو آوازونه
مادلي دلي راوړي سره گلونه دلاله وو
ښکلو مه يې په پانود شهيدو مزارونه

کابل

۲۸ / ۱۲ / ۱۳۶۲

دیاری دود

د حمید مومند ددی غزل په اقتفا:

یار راځینی لاره پسي نه مرم ژوندي پایم

تو زما په مینه چې لا پایم بی وفا یم

یار مې مساپر شوزه لا پایم په دنیا

((تو زما په مینه)) زما په عشق او په وفا

نه مې ځان حلال کړ نه مې وسو ځا و په او کي

نه په ژړا سر شوم نه مې هیره کړه خندا

نه مې ورته پل د هر قدم په سترگو بڼکل کړ

نه بی شوم ملگری د سفر او نه همرا

نه مې سر له کانیو سره و جنگاوه په زوره

نه مې ځان لاهو کړ په کوم سیندا او په دریا

دا بی حسه زړه مې څه له کانیو شگو جوړ دي

نه په چیغو سر شو نه پری وشوه څه بلا

دود دیاری دا و چې له غمه لیونی وای

نه له غمه مې شوم نه ملنگ کچکول تر شا

زما په شان بی پته محبت کې مونده نه شي

نشته عاشقی کې ما رسوا غوندي رسوا

دزڼه وړځې

اوبښکې مې لیمو ځنې په مخ دوچیدو نه دي
سوي پرهارونه مې دزڼه په رغیدو نه دي
مانه د بهار وږم دشعریه ژبه مه غواړې
دازخمي حواس مې د بهار او پسرلونه دي
ما د حسن باغ او د سپوږمۍ جلوو ته مه بولې
داغمجنې سترگې مې د حسن او جلوو نه دي
پریږدی چې سرې شونډې د سره جام په شونډو څښې شي
زما د اترخې شونډې د شرابو د نشو نه دي
زه به څنگه دار باندي د زلفو بڼکلا ولیکم
داد دار شعرونه دي د زلفو دمسرونه دي
پریږدی دار په غاړه درزمو ترانې جوړې کړم
داد رزم ورځې دي دبزم او میلونه دي

دحسن څړيکې

لکه سپوږمۍ له وريځو ووځي ځليږي پسې
دزلفو سيوري يې په مخ راشي پتيرې پسې
دزړه مرغۍ مې پسې پورته شي نيوي يې نه شي
ويلې شي وڅاڅي نارې وهي چغيرې پسې
اي دحرمان لمبوراپريوځي ما وسوځوي
ميپنه وينه مې تاوده کړې چې سپرې پسې
ليونې زړه مې پسې سترې شو ديدن لتوي
لکه ماشوم وړې سلگۍ وهي ژرېرې پسې
نسيمه جاردي شم دزلفو جال يې ونړوه
چې يې دحسن څړيکې وځغلي بليږي پسې
نور به «ننگيال» دملنگۍ کچکول خالي رانه وړي
ديدن دميني لتوي غورځي پرزيږي پسې

دوزخي عمر

ساقی خدای لپاره وسوم څه د څښو جامونه راکه
دگمراه عقل له پښو مې د جنون وزرونه واکه
کړوي مې کړوي مې د خمار لیونۍ کړیکې
جگې جگې ساقی جگې په نشو یې وار خطاکه
تویوم درته په خدا یرو په خم خم گوهر داوښکو
په بدل دهریو خم یې راته یو څاڅکې اهداکه
دژوندون سترې بیړۍ مې واللّه په ډویدو ده
دنشو په توپانو یې راته پورته په هواکه
دگناه خبرې پریرده زه رسوا گنهکار خوښ یم
ما دتالمن نیولې ټول عالم کې مې رسواکه
دوزخي لنډ کې عمر مې دمرگ پولې ته بیایي
دا وروستی شیبې ، لحظې مې له مستۍ سره پخلاکه

دوينو مشال

قصاص كه اخلي څوك له چانه د خطا په گناه

ته خو مې وژني خدای له پاره د وفا په گناه

ژبه مې گونگه شي له ويرې خه ويلاي نه شم

چې مې رټې هم دخندا هم دژړا په گناه

زه دې ديدن ته بلوم دزړه دوينو مشال

ته مې شپې له ځانه ولې درنپا په گناه

زه لکه شمع ته تاته ژاړم په زړه اور لگوم

ته مې په مخ وهې داوښکو دلما په گناه

لږ مې دزړه داغونه گوره هم دذهن پرهار

بيا مې لمبو کې سوځوه ديوه رسوا په گناه

انگوري پيالې

ستوري د سحر په راختلو دي
شونډې د غوتۍ په غورږيدلو دي
زړونه تخنوي د پسرلي وږم
زلفې د سنبل په رپيدلو دي
خاندي راته جام د گلابي نشو
گوتې د ساقي دمچولو دي
حسن د بهار ، دميو سرې پيالې
خدا يرو ، چې ژوندي د تيرو لو دي
نن مې په زړگي کې د زخمو پوولې
بنکاري چې نواوس درغيدلو دي
داميگوني شونډې انگوري پيالې
خولې که د زيبينلو ، ويلولو دي
دادغم لښکري د عمر و ميلمۍ
زړه نه د ننگيال په ورکيدلو دي

کابل

۲۳ / دلو / ۱۳۶۱

ليونې مينه

ياره ستا په محبت زما قسم دی

چې يوه شيبه دهجر په ما غم دی

هسې زه بې صبره ترې دليدويم

لکه ترې مړاوي گل چې دشبنم دی

بيا دې ميه ليونې شوه ځنډنې شوه

نه پوهيرم دانو څه ظلم او ستم دی

چې مې زړه کې ستا د عشق لمبه خوره شوه

اوس نو ځکه لوغړن قلم قلم دی

که فرمان مې د مرگي راشي فرق نه کا

خو هراس مې ستا له عشقه دم په دم دی

خو ژوندي ستا دميني بندگي کړم

ما منلې ستا په عشق کې هر ماتم دی

د شهيدانو مزار

دا چې خوځي په هوا کې په مستې مستې رپيري
سره توغونه دي وياړلي خومره فخر کا نازيري
داناري دي د شهيدو نښانونه داتلو
سري لمبي دي د سرو وينو د غيرت غر ترې جگيري

قافله دميرنوده ستر کاروان دننگياليو
دادپت ، همت بچي دي دالښکر دتورياليو
سربندونکي د وطن دي ميان د اولسونو
شهيدان دي د تپا توبي وياړ په داسې جنگياليو

دوی اتل او باتوران دي ميرني قهرمانان دي
دا وطن و دوی ته شمع دوی يې سوي پتنگان دي
دوی ددې وطن له پته قربا شوي نثار شوي
داربښتيني افغانان دي ، داربښتيني افغانان دي

۱۳۶۱ کابل د شهيدانو غونډې

دانقلاب جشن

دا جشن زموږ جشن دا ښکلې او زيبا جشن

دا زموږ د خلکو د ننگونو او رښتيا جشن

دامو د جنگونو ، درزمونو د خلا جشن

دامو د مرام دارمانونو د وفا جشن

دامو دې زخمي ستړي وطن ته د ښکلا جشن

داددې هيواد د خپلواکې او د بقا جشن

دلته راته جوړ ښکلې بزمونه اټونه شول

هيلې مو تازه شوې راژوندي مو وياړونه شول

لنډه مو شوه لاره بريالي مو ارمانونه شول

دلته مو سر لوړې تکلونه او هوډونه شول

دلته مو پياوړې مورچلونه ، سنگرونه شول

دلته جوړ دښنه وو دښمنانو ته قبرونه شول

دلته آبادي دلته ښادي دلته ډولونه شول

دلته سره يو زموږه ژمنی او بولونه شول

جگه شوه نارهدانقلاب مولىس -- ونونوكې
كليو ، كرونوكې دوطن په سمو غرونوكې
وخوځيده وينه دغيرت موپه رگونوكې
شوردازادې مولوررالورپه غورغونوكې
هسكې موپگړۍ شوې دپلرونوپه ملكونوكې
زور دخوشحالي راته نخاكوي سرونوكې

يه زما وطنه لاپوره دې ارمانونه شه
تل دې يې سرلوري وسپنيز دې سنگرونه شه
هيلې دې كاميا به بريالي دې غورځنگونه شه
هسك دې په دنيا كې دبريو بيرونه شه
غوڅ دې دغليموله تنونه اورميرونه شه
يه وطنه جار موستاله كانه نه سرونه شه
هرخوز او اغزي دې دجنت ، بنايسته گلونه شه

كابل / ۴ دلو / ۱۳۶۱

پسرلی

يو خوا پسرلي دى بل دبنكليو بوى لگيري
بيا په ميکده کې بادې خم په خم تشيـري
گوره له مستې نه چې هرڅه نشه نشه شول
ودې چوي هغه زړه چې لا اوس هم نه گرميري
باد دسبايي دبد مستيو غيرې پرانيستي
پانودگلاب سره غوتې ناڅي لوييري
دلته بهاري وړمه دزړه سوزونه وژني
څوک به ليوني وي چې غميري نه مستيري
خيـري شوې پردې دگناهونو دعشاقو
شونډې دمينو سره يو پر بل خنيري
ورځې دمخورو شونډو بيا دمسيدو شوې
داسې مستانه ورځې به بيا کله رسيـري
کاني بوتې واره زما سترگو ته غوتې شي
شعر مې اباسين شي په زړگي مې رابهيري

وايه مې فروشه!

توی کره ساقي توی کره ستا دخم درياب وچيري نه

زما خماري تنده خو پيالو باندي ماتيري نه

وسپره دخم غوته چې زړه پکې لاهو کره

داد عمر تيري په کاسو باندي ميري نه

ماله دي قابله دساره عقل راباسه

داليونۍ ذهن مې په بل رنگه صبريري نه

وايه مې فروشه! ساقي جانه زه دي جارشمه

لاره دجنون دلته تيرييري که تيرييري نه؟

کابل

۱۳۶۲ / ۳ / ۱۱

آراه جنون

راسي چي جامونه سره پورته ڪيو
دادخم اورونه سره پورته ڪيو
راشي دنشو په لمبو و سوزو
سره سره انگارونه سره پورته ڪيو
راشي دا ارام جنون را پاڻو
مست مست او اوزونه سره پورته ڪيو
گوري چي ڊوييرو دخمار په ڊنڊ
پاڻي چي سرونه سره پورته ڪيو
راشي داسپي وينڀي راگرمي ڪيو
مراوي قدمونه سره پورته ڪيو
لڙخو سره تاو ڪيو درباب خوڙي
وناڻو غڙونه سره پورته ڪيو
رنگه ڪيو يارانو دتقوا ديره
سريه سر خمونه سره پورته ڪيو

بغلان

۱۳۵۶/۱۲/۱۳

پريږدي

پريږدي چې داخري وريخي والوزي
پريږدي چې دلمر کلي روښانه شي
پريږدي دآسمان له دوزخي زړه نه
پيغله سپوږمۍ پورته شي روانه شي

پريږدي دآسمان له خپرې ټنډۍ نه
سپين ستوري راووي بي حجابه شي
پريږدي دازره ځمکه هم وځاندي
ځوانه شي ، سمسوره شي شبا به شي

پريږدي چې له گل سره گلبنو کې
بيا خزان وهلي بلبل وناخي
پريږدي چې دسرې غوټۍ په مخ باندي
خاڅکي دشبڼم به ورو ورو وڅاخي

پریردې چې دهر بوتې له شاخینې

پورته دپیغلته او اوزونه شي

پریردې له هر گت له هرې تیرې نه

پورته د شپونکي شپیلې سازونه شي

پریردې چې دخم دروازي خلاصې شي

پورته ترې ساقې د اور جامونه کړي

پریردې چې شي ماتې د عمر و توبې

چور په محتسبو قیامتونه کړي

پریردې د سپوږمۍ سپینې ډیوې لاندې

هر عاشق معشوق غاړې تر غاړې شي

پریردې د ازړې د گناهو پردې

غیرو د مینو کې و یجاړې شي

پريږدې دامو سپينو قطرو سره

گډه دمعشو قودتن عطرونه شي

پريږدې دامو دغاړې هر بوټې

زلفو دجنكيو ته گلونه شي

پريږدې دا زما انقلابي وطن

وخاندي بهار سره مستي وکړي

پريږدې چې دا سوې سپلني خاوره

وناخي ، موسکا وکړي خونبي وکړي

حیرتان ۱۵ / ۳ / ۱۳۶۳

خماری عقل

راځې چې سره ووځو يو ځل بيا په سيل د گلو
يو شور دمستي ساز کړو د جامو په کړنگولو
نن باد د سبا وايي زيږي زيږي د بهار
راځې چې بهار مست کړو دنشو په گرمولو
والله چې له خماره خماري عقل مې وژني
ساقيا توفيق راکه لږ د ځان د هيرولو
رقيب خو مو لمبو کې سو زوي په اور د هجر
راځې چې لږ ستي شو د پې مخو په کتلو
ساقی زما زړگې ته دوږمو خبرې راوړه
د شونډو په موسکا کې د غوتې د خنديدلو
د الويه د خاموشي د بيلتانه راځني يوسه
خبرې راته مه کړه د هجران او بيليدلو
ای باده زما خواته لږ څه مشک د زلفو خورکه
تسل به مې د زړه شي د آشنا په يادولو
بهاره داخل ما ته دوصال يو زيږي راکه
داغم راځيني واخله خداي له پاره د سيځلو

ډالۍ

زړه راته مست شو اټنو نه کوي

په بې صبرې رانه پرواز غواړي

گوگله لارور که چي والوزي

هوا بازي لکه د باز غواړي

بيا مې مغزو کې څه غوغا خوره ده

غواړې چي مست او ليونې مې کړي

د کومې مينې او وفا په خاطر

غواړې چي سوي سپيلنې مې کړي

ستور و ته گورم سترگه کو نه وهې

د آسمان پيغله په گډا بنکاري

ځمکې ته گورم چي نشه نشه ده

غرونه رغونه په موسکا بنکاري

آسمانه ووايه خه زيري لري

د باد له غيبري نه پيغام راکه

زه دې قربان شم له درانه سکوته

يو سکوت مات کړه ترې آرام راکه

ستاله درنې اوله ناپايې فضا

ما ته گونگې شانتې آواز راځي راځي

ستاد دې مستو توپانو له خپو

يو نوي شور او نوي ساز راځي

آسمانه پوه مې کړه د خداي له پاره

ستا په گونگې ژبه پوهيږمه نه

لېر راته وسپړه دهن غوټې

نېر دې دي شونډو ته رسيږمه نه

آسمان ولې راته حال نه وايي

چې خلک پاڅيدل وطن وينښ شو

ولې ناره ولې فرياد نه کوي

چې خزانې مړ اوې گلشن وينښ شو

ولې دانه وايي په چيغو چيغو

چې د ظلمت ماڼي نسکوره شوله

ولې دانه وايي په مسته ژبه

چې د عيشو نو دنيا توره شوله

ولې دانه وايي چې ونړيده

داد عمرو نو د ظلمونو زندان

ولې دانه وايي چې وپرزیده
دبد مستيو اوبزمونو سلطان

آسمانه ووايه چې ما تي شولې
لاس او پنبونه دپيړيو کړې
وايه چې راغلي په مسکيو شونډو
دسرو زرمونو دبريو ډالۍ

آسمانه ځار دې شم درو گڼمه
خلکو ته زيړې بدلون ورکه
ټولې دنيا او دنيا والو لره
څبر زموږه د پاڅون ورکه

آسمان ويښ شه توپان و خوځوه
آوازه دې تندر ته دې زور ورکه
چاته په قار شه چاته و مسيره
خپلو ته شور د بنو ته گور ورکه

بغلان

تا يادومه

ڊيرمي ياديري په رب قسم دي

ستا نرمي نرمي خوري خبري

ڊيرمي ياديري په خوب او وينه

ستا پستي شونډي لکه شكري

بنکلي بهار دي هر خوا گلونه

ورو ورو خوځيري، خانگي بناخونه

په گلو اورې دشبنم خاڅکي

په چکرو تي بيا مستي نجونه

زاهو هوا کي اميل جوړ کړي

چوغکي گرځي ډلي خيلونه

مسته هواده مسته في اده

له گلو خيري خواره عطرونه

ميندو پلروله لاسو نيولي

خپل نازولي تنکې بچونه

زه غمو وړې

په حيرت تللي

(يوازې ناست يم تا يادومه) (۱)

يه زويه زويه گلالي زويه

زه به دي هيريم که دي ياديرم

زه چې هر خو ځان مشغولومه

خو ته را ياد شي نو بيا ژيرم

چې ستا په شانته کوم کو چني وينم

زه لکه شمع ورته ويليرم

چې ستا د خټو کاره په زړه کړم

کله مو سکې شم کله غميرم

که هر خو زړه ته ډبرې ميدم

نه مې هيريرې که هم بيديرم

زه غمو وړې

په حيرت تللي

(يوازې ناست يم تا يادومه)

که هر خو مله مې وخوا ته راشې

رالره جوړ کړې تاوده بزمونه
هر خو مې ښکلې که غيږ کې نيسي
خو په مامو ښې جوړه تيو نه
که خو يې لمس کړم غوښن ورنونه
هر خو که بزم د خوانې تود شي
هر خو که تش کړم ميو خمونه
هر خو نشې مې له عقله خلاص کړې
هر خو مې مست کړې خواږه عشقونه
په رب قسم دې چې ته رايا د شي
په ما شي زهر واړه خوندونه
زه غمووړې
په حيرت تللې
(يو ازې ناست يم تا يادومه)
ورځ خولا ښه وي په دنده بوخت يم
لعنت په شپې شه بده تيريري
اورم را اورم قرار مې نه شي
بستر مې او ښکولا ندي ډوبيري
خو که يو ځل مې پرېښاتي يو سې
له ځايه خيز کړم زړه مې درځيري

وايمه نه چې (آرش) مې لوڅ وي

وايمه نه چې ساړه بې کيږي

ها خوا او دې خوا ته مې لاس اوږد کړم.

خو په بچې مې لاس نه لگيږي

له ويرې پاڅم يو ټکان و خورم

شپه مې همداسې ټوله تيريري

زه غمو وړې

په حيرت تللي

(يو ازې ناست يم تا يادومه)

جلال آباد

۱۳۶۱ / حوت / ۱۸

(۱) دلايق له يوه شعر څخه نقل شويدي.

هغو ته چې تر خيښ يې نه دي اخیستي او په داوطلبانه توگه څارندوي په ليکو کې پاتې دي.

د انقلاب ساتونکې

ملگرو گورې دې خورو درونه

د شاه زلميو ترانې راځې

گورې چې وينې شول د همت بچورې

دغرو له څو کوزمې راځې

گورې چې وبنو ريډل و خو ځيدل

گورې چې مستي شوي زمريانو ډلې

گورې چې والوتل په هسکو ترو

دا دشا هينو او بازانو ډلې

گورې له تیکو توري ووتلې

گورې چې و برينيده خره فضا

گورې چې وغوربیده و ټوکیده

په غرور غونو کې موسکا موسکا

گورې چې وړانې شوي دويـنو لارې
گورې چې زړه د (پانگوال) وچاودیده
گوري چې هلته ارتجاع بـوره شوه
گورې چې دلته یـلمت وړنګـیده

گوري چې توري وريځې و تنبتيدي
ذآسمان پيغله په ګـدارا غله
ستور و ته و گورې چې ونځـيدل
د ځمکې شونډ و ته خندا راغله

گورې چې بلې شولې سري سکروټې
پکې ايرې شول د ډالرو بچيان
گورې زموږ د پيغلو او بنکو سين کې
ډوب شول لاهو شول وطنې پرنګيان

گورې په وچو ګردو هلو شونډو
خوږه غونډې خندا راغله راغله
گورې په سو يو کريد لوزر ګو

جذبہ دمینی او وفاراغله

گورې په وچو گردو هلو شونډو

خوږه خوږه غونډې خندا راغله راغله

گورې په سویو کړیدلو زړگو

جذبہ دمینی او وفاراغله

گورې ددې وطن رښتینې بچیان

د خپلې خاورې سا تندوي شول که نه؟

گورې په خپله خوښه داننگیالی

چي داو طلب د خارندوی شول که نه؟

دغه اتل او سر بنډو نکې زلمې

گورې هادي دانقلاب شول که نه؟

گورې ددې وطن باتوره زامن

حامي، حافظ د نوي باب شول که نه

ثور انقلاب دلارې شهيدانو ته

د وينو سرود

آسمانه ستا په لويه لويه دره

وايه داسرې لمبې د اور خه دي

داچې تا سوځې درنه زړه وباسې

کړيکې د تندر لور په لور خه دې

دا جا دوگر ما بنام په خه مست شوي

چي د افق له شونډو رنگ اخلي

دا توپاني سيلې ياغي دي ولي

چي براو بحر نه قالننگ اخلي

ولي دوريځو شوي جامې بدلې

داخړې خړې ولې سري بنسکاري

دغه تور سري د عمرو نو کونډې

لکه د ناوو پلوشي بنسکاري

داد فلک له سرو خونيو سترگو

ولې دو ويينو فواري اورې

دا دوزخي آسمان په خه ژريري

توتې توتې قطري قطري اورې

دغه دهسکو غرو رغو نوتل کي

ولې دامرې اود آمو په سينو

داد هلمند اود آمو په سينو

ولې داغلي خپې ونخيدې

دا ليوڼې برښنا په خه پره كيږي
له قهره ډكده او زور ښيي
ولې راباسي د اورو نو چري
وريځې شري توپان ته لور ښيي

آسمانه ووايه قربان دې شمه
دا ليوڼې طبيعت ياغې دي ولې
لږخو مې و سپره دامر اوې ولې
دا سرگردان جهان باغي دې ولې

خو.

زه دې لسه سوې در ديدلې زړه نه
دا غلې غلې تلې ترانې اورم
ته چې مدام بولې دوينو سرود
زه دې همد غلته نارې اورم

دا برښنا نه ده چې رڼا خوروي
دا شفق نه دې چې گلگون ښکاري
آسمان دادې ځوانيمرگې ويني

چي يې غوتيو کي ژوندون بنکاري

آسمانه وغبروه ډغبروه

د لوی فتحو او رزمو سازونه

توپان ته ووايه چي ورپوي

د سرو قبرونو بخملي توغونه

د ستا شفق به شهيد له وينو

رنگونه اخلي او خليږي پسې

د ستا شفق به د شهيد له وينو

رنگونه اخلي او خليږي پسې

د ستا د تندر او توپان زړه کي به

د انقلاب و نه لوييږي پسې

کابل

۱۸/۶/۱۳۶۳

و پوڻتہ آسمان نہ

زہ ہغہ زلمی یم چي لہ سر نہ تیریدلې شم

زہ مې ککری باندي میچني گرځولې شم

زہ د ځان پہ وینو لو بیدلې لمبیدلې شم

زہ تورو بارو تو کي داور تخم کرلې شم

زہ مې پہ منگولو کي اورونہ اوبولې شم

و پوڻتہ غیرت مې لہ آسمان او کھکشان ځیني

پورته لہ آسمان ځیني بکتہ ټول جهان ځیني

و پوڻتہ آسمان نہ چي یې څومره ازمویلې یم

څومره یې پہ تورو پہ ننگو نو کي لیدلې یم

څومره لکه تندر د د بنمن پہ سر لویدلې یم

څومره لکه اوسپنه اورو نو کړولې یم

څومره سرو گولو ته لکه غره سې دریدلې یم

کو مې فلکي کړیکي لہ هوډه گرځولې یم؟

زما پہ یوې چيغې اسرافیل رالږزیدلې دي

زما پہ یوه قهر باندي تندر ریبو دیدلې دي

* * *

و پوښته آسمان نه چې يې بل څوک خم ليدلې دي
 کوم چې ياغې شوي سيلا وو نه مهارولې شي؟
 يادو ينوسين کې لکه مست او توپانې ماهې
 اړخ په اړخ را اوړي گډيدلې لمبيدلې شي
 داسې قيامتې لکه داور او دسيندو نو خداي
 کوم چې دوزخو نه خورې سکروټې هضمولې شي

آيا بل به وي داسې انسان په انسانانو کې
 داسې قهرمان د ټول جهان قهرمانانو کې؟

* * *

و پوښته آسمان نه ورته ووايه چې ووايې
 دغه انسان څوک دي دا اټل او قهرمان چيرې
 داد دنيا والو دنياوودسرونو تاج
 داد غيرتونو، همتونو په لوان چيرې
 و پوښته آسمان نه دابه چيرې روزل شوي وي
 دادده ټټوبې دده نسل او نياکان چيرې

دا هغه افغان دي چې يې ټول جهان کيسې کوي
 ځمکه پرې نازيرې د غيرت يې تما شي کوي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**